

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 88. ANUL XII.

Telegrafulu este de doua ori pe septem-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditura
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu ann
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/4 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 8/20 Novembre 1864.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litera
mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Cuventulu de tron

La deschiderea Senatului imperialu in 2/14
Novembre 1864.

Onorati membri ai Senatului Meu imperialu! Dupace in
decurgerea sesiunei din urma s'au implinitu conditiunile, cu
cari Senatul imperialu in puterea dreptului seu constituti-
onalu pote pertracta. obiectele de legislatiune, ce suntu comune
toturor regatelor si tieriloru. Eu l'amu conchiamatu pentru
practisarea acestei activitati ca pre reprezentanti'a intraga a
imperiului Meu.

Deschidendu sesiunea lui, Ve salutu, Archiduci Princi
ai casei Mele, Reverendisimi, Illustri si Onorati Domni de
ambe casele Senatului imperialu.

Scopulu Meu este, ca indata ce veti termina lucrările
D-Vostre si se va fini periodulu sesiunei acestei'a, sa chiamu
la activitatea sea pre Senatul imperialu redusu.

Asemenea sum in acceptare, ca in jumetatea resaritena
a imperiului Meu activitatea constitutivuala, ce infloresce deja
in modu imbucuratiu in marele Meu principatu Transsilva-
ni'a, se va re'ncepe de nou pretotindinea.

Spre acesta tinta, carea in interesulu acelu regate, si nu mai
putinu si in interesulu imperiului intregu dorescu'a o vedea ajunsa in
curendu, suntu indreptate seriosele ostenitii ale regimului Meu.

Increderea si adevarat'a prudentia voru duce la successulu
fructiferu.

Intre incheierea sesiunei din urma si intre diu'a de astadi
stau unu siru de evenimente momentose pentru cas'a Mea, pre-
cum si pentru imperiu.

Priimirea coronei imperiale mesicane, facuta cu aproba-
rea Mea din partea Domnului Meu Frate a Archiducelui Fer-
dinandu Maximilianu, acum Imperatulu Maximilianu I. din Me-
sicu, a reclamatu cu necesitate o regulare a drepturilor de
agnati, ce vinu a se considera aici.

Spre scopulu acest'a in 9 Aprile a acestui anu amu
deplinitu la Miramare unu pactu familiaru, care regimulu Meu
este insarcinatu a Vi-lu comunica.

Insufletitu de zelos'a incordare, de a contribuia la susti-
nerea si consolidarea pacei generale, Me fericitezu pentru
bun'a intelegere si amicalele referintii, ce sustau intre regimulu
Meu si intre celelalte puteri mari ale Europei.

Eu nu voi inceta, a cultiva cu grija aceste referintii si
a face totu, pentru de a tine departe ori ce incurcaturi esterne,
de imperiulu Meu, care de presinte este ocupatu cu probleme
interne atatu de momentose.

O cauza de discordia cu anii la medianoptea Germaniei
tocmai acum s'a delaturatu in modulu celu mai onorificu.

Reprezentanti'a imperiului Meu cu probatulu simtimentu
patrioticu se va multumi impreuna cu Mine, ca resbelului in-
tre puterile germane si Dani'a prin tractatulu de pace, care
s'a scrisu la Vienn'a in 30 Octobre, si a carui ratificatiune
se ascepta preste putine zile, s'a pusu unu capetu, ce cu-
prinde in sine implinirea si celoru mai cutezate asceptari.

Bravur'a trupelor aliate si a marinei austriace si prusse a
castigatu prin lupta unu successu stralucitu, intielpt'a si just'a
reserva a puterilor neutrale au inlesnit in fine contielegerea.

Armonia intre Mine si inaltulu Meu aliatu, regele Prus-
siei, a manifestatu de nou marele seu pretiu prin rezultate
remarcabile.

Ear intraga Germani'a - nu Me indoiescu fatia - cu glo-
rios'a si norocos'a deslegare a cestiunei, de carea dens'a fu
miscata pana la inima, - va recastiga concordia aceea, carea
pentru securitatea si fericirea eii propria, precum si pentru li-
nisea si ecuilibrulu Europei este o garantia atatu de tare.

Spre dorerea Mea nefericitele efecte, ce le avura in tem-
pulu din urma evenimentele din regatulu Poloniei asup'a in-
vecinatelor tieri ale imperiului Meu, impusera regimulu Meu
necesitatea, a aduce asup'a acestoru tieri mesuri exceptiu-
nale spre pastrarea linisei dinlantru si spre apanarea perso-

nei si a proprietatii poporatiunei pacifice. Acelea au avutu
resultatu favorabilu ascurarei acestoru interese periclitate.

Cu multamire amu vedutu, ca o parte din aceste me-
suri acum deja s'au aretatu a fi de prisosu, si-Mi place a nu-
tri asceptarea, ca nu preste multu tempu le voi vedea de totu
delaturate.

Deosebit'a D-Vostre atentione o voru reclama afacerile
finantiale ale imperiului Meu.

Impregiurările nefavoritore, ce domnescu pretotindeni a-
sup'a piatielor de bani europene, nu potura remane fara e-
fecte impedeatoare asup'a progresselor dezvoltarei economice
si finantiale a Austriei.

In acesta positiune fara indoiela grea, acoperirea rece-
rintieloru de statu urcate totusi au urmatu totdeun'a cu promp-
tetia.

Serios'a silintia de a cruti deschide prospecte imbucura-
toare, ca dupa solvirea platirilor de statu extraordinare, ce
esista inca in periodulu presinte, se pote ascepta delaturarea
finala a colisiunilor in afacerile banale si in ecuilibrulu eco-
nomiei de statu.

Exceptiunalminte Vi se voru propune in sesiunea pre-
sinte doue bugete de statu, adica celu pentru anulu 1865, si
nemijlocitu dupa acel'a si celu pentru anulu 1866.

Prin acesta mesura transitoria sa se incepa unu ritmu re-
gulatu in sesiunile Senatului imperialu si ale dietelor, si sa
se assecure modalitatea de a termina lucrurile bugetului la tem-
pulu seu, nainte de inceperea anului finantiaru.

Cea d'antaiu lege de finantie, adusa pe cale constituti-
onalu, s'a deplinitu in computulu statului pentru anulu 1862.

Cestu din urma Vi se va comunica din partea regimului
Meu inca in sesiunea acest'a.

Seriose D-Vostre appetiuri recomandu proiectele de lege,
ce Vi se voru predă, privitore la regularea contributiunei di-
recte, a carei activare in curendu e de doritu pe catu in in-
teresulu unei repartiri mai drepte si mai egale a sarcinei con-
tributiunei, pe atat'a si in interesulu unei acoperiri mai core-
spondiatoare a recerintiei statului.

Activitatea D-Vostre o va reclama si pertractarea altoru
propositiuni finantiale, cari au de scopu a indrepta legi in va-
lore si in parte a usura in modu nu neinsemnatoriu pre con-
tribuentii.

Intre acestea amintescu proiectulu unei legi privitore la
imputinarea contributiunilor personale in marele Meu princi-
patu Transsilvani'a.

De unu siru de ani tota atentionea din partea regimului
Meu o reclama unirea politico-economica a Germaniei, carea,
desemnata in articolulu 19 alu actului confederatiunei ca
o tinta a nesuintieloru confederatiunei, a luitu in tractatele de
mai tardiu forma mai concreta si caracteru mai corespondia-
toriu referintieloru tempului.

Pentru solutiunea multamitore a acestei probleme, ce se
cuprinde in referintiele confederatiunei si este de mare insem-
natare pentru interesele Austriei, au devenitu necesarie niscu
pertractari, care din partea regimului Meu se continua si a-
cum cu acea seriozitate, ce o merita afacerea.

Resultatele loru Vi se voru comunica din partea regi-
mului Meu, si speru, ca acelea nu voru fi fara influentia fa-
voritore asup'a statoririi noului tarifu de vama, ce are sa
urmeze in decursulu acestei sesiuni.

Canoscendu folosele, ce le pote da imperiului Meu in
tota privintia multiplicarea mediilor de comunicatiune, amu
insarcinatu regimulu Meu, de a se pune cu necurmat'a si e-
nergic'a sea activitate pe esecutarea planuita a unei retele de
drumuri ferate, carea sa indetuleze trebuintiele regatelor si
tieriloru Mele.

Amesuratu acestoru intentiuni ale Mele regimulu Meu in
scurtu tempu Ve va comunica unu siru de proiecte de legi
asup'a garantiei statului, ce se cer din partea mai multoru

intreprinderi noue pentru drumuri ferate. La tota ntemplarea inca in decurgerea acestei sessiuni, si anume catu mai curendu se va aduce la pertractare constitutivuala acea propositiune, care privesce la lini'a drumului feratu, ce se va trage spre marele principatu Transsilvani'a si inlauntrulu a-
celeia.

Ca adanca dorere amu luatu la cunoscintia necesurile cele grele, de cari a fostu cercetata industri'a in tierile Mele, precum si airea.

Stadiulu celu inaintatu in sa, pe care sta ea si acum, Me face sa speru, ca in scurtu tempu, prin binefacerile pacei, scutita de o legislatiune salutifera, prin poterea sea propria va lua de nou unu sboru duratoriu si binecumentatu.

Mai multe proiecte de legi, ce tintescu la inaintarea intereseloru politico-economice, precum si mai multe alte propositiuni, ce cadu in competinti'a senatulu imperialu amplu, suntu gatite din partea guvernulu Meu, spre a ajunge inca in decursulu acestei sessiuni la consultarile Domnieloru Vostre. Dorinti'a Mea, a carei implinire Mi o garantéza zelulu celu devotatu alu Domnieloru Vostre, este, ca problemele, de care Ve apucati acum, sa ajunga in curendu la capetulu loru.

Pentruca unu siru de propositiuni momentose si mari suntu pregatite de regimulu Meu pentru activitatea Senatulu imperialu redusu, a carui re'ncepere e 'ncopciata de presupunerea aceea.

Onorati membri ai Senatulu Meu imperialu! Comitenduve cu asigurarea imperatescei Mele gratie si indurari la problemele Domnieloru Vostre cele momentose, nu trecu cu vederea dificultatea acelor'a.

Dar Mi-e firma confidinti'a, ca prin svatulu si concursulu Domnieloru Vostre Mi va succede, a conduce imperiulu, ce Mi l'au incredintiatu prevedinti'a, cu mana tare catra unu venitoriu fericitu.

Acesta confidintia Mi resulta din iubirea poporeloru Mele, pre care pelanga intim'a urare a mimei Mele, ca destinele loru sa ajunga la deplinire spre fericirea si glori'a patriei loru comune, le recomandu a totu potintelui scutu alu cerului.

Acest'a dar e din cuventu in cuventu discursulu, cu care Mai. Sea Imperatulu a deschisu in 2/14 Novembre a trei'a sessiune a senatulu imp. Despre festivitaea acestei dile aflamu urmatorele: Diminetti'a s'a celebratu in catedral'a dela S. Stefanu sant'a liturgia din partea Archiepiscopulu si Cardinalulu Rauscher, asistatu de capitulu seu, si fiindu plina catedral'a de dd. Archiduci si principi ai casei domnitore, ministrii, capii armatei, functunarii cei mai inalti de tote ramurile, ablegatii imperiali etc., ear unu batalionu de milita in parada facendu frontu in piatia. Catra 11 ore se adunara membrii senatulu imp. in sala de ceremonii, ai casei magnatiloru in drepta, ai casei ablegatiloru in stanga tronulu. Curendu dupa aceea intra Mai. Sea Imperates'a cu suita stralucita si lua locu in logi'a din drepta tronulu; apoi se dete semnulu venirei Imperatulu, si Mai. Sea intra in sala mergendu inainte-l toti ministrii, apoi Archiducii, functunarii supremi ai Curtei si demnitarii cei mai inalti ai armatei. Imperatulu in uniforma de Maresialu campestru, se urca pe tronu, Si-acoperi capulu, Selasa pe tronu. lua de pe mescior'a din stanga tronulu marele actu si-lu ceti cu voce firma si sonora. Cuventulu a fostu interruptu mai adeseori de acclamatiuni, cu deosebire unde se vorbesce despre invingerile armatei si despre constitutivualismulu in tierile resaritene ale imperiulu. La finea cuventulu resuna de trei ori „Sa traiésca!“ Cetirea discursulu durase ceva preste 1/4 de ora. Inceputulu si finitulu cuventulu de tronu fu anuntiatu de salve de tunuri, ear in decurgerea lui resunau tote clopotele din Vienn'a.

Diet'a transsilvana.

Siedinti'a din 24 Septembrie (6 Oct.) 1864.

Dupa citirea protocolulu in limb'a magiara si verificarea lui cu unele observari de Presied., Mog'a si Plecker, se citeste hartia Esc. Sele Comissarulu reg. dietalu cont. Crenneville, prin carea se comunica dietei p. n. rescriptu dto Ischl 2 Octobri 1864, privitoriu la sanctiunarea legeri pentru modalitatea tramiterii deputatiloru transsilvani la senatulu imp.; rescriptulu se citeste standu toti membrii in susu; apoi se citeste si articolulu de lege sanctiunatu in tote 3 limbile tieriei. La intrebarea Presiedintelu, deca va sa vorbesca cine-va la acestu obiectu? Zimmerrmann propune, ca, de si nu s'au facutu schimbari in articulu, totusi sa se redé comitetulu respectivu spre relatunare. Rannicher crede, ca nu e de lipsa, de orece nu s'au facutu schimbari; Zimmerrmann sta pelanga assertulu seu, caci trebuie hotarita si diu'a, candu, si ordinea, in care sa alega despartiamintele; totu de acesta parere este si Branu si C. Schmidt.

Rannicher propune, ca diet'a sa decida ca lucrulu

e urgentu, si luandu-se lucrulu la pertractare catu de curendu, diet'a sa decida, ca are de a alege a) despartiamentulu 1 si 4 in incaperi diferite; b) dupa facerea scrutiniulu si publicarea alegeriloru prin presied. alegu despartiamentele 2 si 5, asemenea in incaperi deosebite, si rezultatulu se publica in acest'a-si modu, c) apoi alegu despartiamentele 7 si 8, si dupa publicarea rezultatulu d) alege diet'a pre deputatii imperiali din despartiamentulu 3 si 6. Diu'a alegeri se va face cunoscuta. E sprijinitu.

Binder partinesce propunerea lui Rannicher.

La votare propunerea lui Zimmermann remane in minoritate de 39 contr'a 46 voturi.

Intr'aceea Rannicher a modificatu propunerea sea astfel: a) alege diet'a pentru despartiamentele 3 si 6, b) alegu despartiamentele 7 si 8, c) alegu despartiamentele 1 si 4, d) alegu despartiamentele 2 si 5. Propunerea acest'a la votare se priimesce, si Presied. promite a face cunoscuta diu'a alegeriloru; apoi totu Presied. provoca a se da siedulele pentru alegerea unui notariu in absentia lui Wittstock. Pentru cercetarea scrutiniulu se comitu Aldleanu, Plecker si Thot.

La ordinea dilei e cetirea a trei'a a articolulu de lege dietala.

Asupra intrebarei: ca mai antaiu sa se citeasca legea intrega si apoi sa se faca corecturele stilistice, ori dincontra, Branu propune a se face reflexiunile dupa fiacare §. Se priimesce.

Brandsch, Dr. Teutsch si Filtsch facu modificari stilistice la § 10. (Discussiunile acestea suntu numai formale, si asia trecemu preste ele, cu aceea, ca se priimesce un'a propunere a lui Filtsch.)

V.-Pres. Aldleanu, care porta intr'aceea presidiulu, nu concede, a se face alte schimbari stilistice afara de contradiceri in testu seu limb; Mitr. Siuluti si Hannia lu sprijinescu, Rosenfeld, Dr. Teutsch, Br. Salmen si Gullu combatu, in fine se priimesce pareerea V.-Pres., si se facu unele schimbari, resp. corecture formale stilistice dela § 10 pana la § 23.

Siedinti'a din 25 Sept. (7 Oct.) 1864.

Dupa citirea protocolulu in limb'a germana, se da spre citire o petitiune a comunei Idiciu: spre a fi incorporata la municipiulu Sabiului. Se da comitetulu pentru impartirea tieriei. — Conte Nemesiu din caus'a betranetiloru si a bolnaviciunei cere concediu de 4 septemani; i se da. — Comun'a Bungardu se roga, a intreni diet'a pentru caus'a eii cu comun'a Sabiului.

Presied. comunica rezultatulu scrutiniulu, dupa care notariu s'au alesu Conrad cu 81 voturi.

La ordinea dilei e continuarea cetirei 3 a proiectulu de lege dietala.

Se citecu § 31 si ceialalti pana in capetu (§ 86), si se priimescu cu mici observari stilistice si formale, si

astfelu diet'a a priimitu acestu articolu de lege ca conclusu, si Presied. promite a face cele de lipsa pentru substernerea lui la locurile mai inalte.

Alu doilea obiectu alu dilei este citirea a trei'a a representatiunei catra Mai. Sea pentru modificarea unoru §§-i ai legeri pentru intregirea ostei. Fabini propune intre multa ilaritate a casei, a se sterge cuvintele „joculu celu orbu alu intemplarei“, caci acest'a nu este crestinesce, de ore ce dupa invetiatur'a crestina intemplare orba nu esista. Oratorulu staruiesce cu multu zelu pentru instituirea cuvintelor: „jocu alu sortei“, — cari apoi se si priimescu.

Maager cere cuventu, pentru de a propune, ca representatiunea acest'a pentru insemnataea eii cea straordinara sa se si aduca la cunoscinti'a Mai. Sele pe cale straordinara, adica prin o deputatiune anumita d. e. din deputatii, cari mergu la Senatulu imperialu, cari sa o substerna in persona la picioarele tronulu imperatescu. Presiedintele si Rannicher combatu acesta propunere; cel'a cu regulamentulu de trebi, dupa care tote representatiunile catra Imperatulu trebuie sa se substerna prin comissarulu reg. dietalu, ear cest'a prin aceea, ca ablegatii, ce se tramitu la senatulu imp., nu potu priimi din partea dietei si alte mandate. Propunerea lui Maager nu afla sprijinire.

Vlasa. Inaltu Presidiu! In 29 Iuliu in siedinti'a 80 a dietei presinte, d. dep. Dr. Ratiu dimpreuna cu consotii sei a facutu o interpelatiune catra in. presidiu in privinti'a comuneloru Ilv'a mica, Feldru, Nepos si Rebrisiora din distr. Nasesudulu incontr'a comuneloru Iadu, Pinticu si Mettersdorf. De atunci au trecut 2 luni si 10 dile, si in privinti'a interpelatiunei acestei'a nu s'a datu inca nici unu respunsu. Eu mi iau voia, a roga cu plecaciune pre in. presidiu, ca sa binevoiesca a ne da ore care deslucire despre aceea, ca ce s'a fa-

cutu cu acésta interpelatiune, si ce sperantie sunt pentru respunsulu, care s'a cerutu prin interpelatiune. **Presied.** raspunde, ca interpelatiunile le-a tramisu la Guvernu si acum'a va dá ursoriu nou in privinti'a lor.

Pope'a a predatu o petitiune a comunei Vam'a Buzeului in cause urbariale; se va dá comitetului de petitiuni.

Cu acestea siedinti'a se termina la 1 óra.

Siedinti'a din 29 Sept. (11 Octobree) 1864.

Dupa citirea protocolului in limb'a romána, se trece la ordinea dílei: alegerea ablegatiloru pentru senatulu imperialu. **Presied.** se róga a se dá siedulele provédute cu 6 nume pentru 6 ablegati, ce se alegu din mijloculu dietei in locu de sectiunile 3 si 6. Din scrutintu, dupace numele Balomiri (cáci nu se spusese mai de aprópe, ca Simeonu ori Ioann Balomiri) dintr'o siedula se declara nevalidu, este urmatoriulu: **Groisz 78, L. B. Popu 76, Alduleanu 69, Reichenstein 64, C. Schmidt 63 si Thot 48** voturi (Hoch! Éljen! Sa traiésca!)

Sectiunea 7 si 8 au alesu pre **Lászloffy** cu 20, **Dr. Teutsch** cu 19, **Br. Friedenfels** cu 16, **Filtsch** cu 12, **Baritiu** cu 11 voturi; si fiindca numai acesti 5 au maiortate absoluta, se face alegere mai strimta intre **Puscariu** cu 10 si **Angyal** cu 6 voturi, din care a legerereese **Puscariu** cu 11 voturi.

Sectiunea 1 au alesu pre **Mog'a, Alexandru Bohatielu si Gavriilu Manu**, cu câte 12 voturi; la loculu 4. si-tinu cumpan'a **Buteanu si Biltiu**, dintre cari din alegere restrinsa ese **Buteanu** cu 8 din 15 voturi.

Sectiunea 4 (19 voturi) au alesu pre **Obert** cu 18, pre **Zimmermann** si pre **Dr. Trauschenfels** cu câte 15 voturi.

Sectiunea 2. (20 voturi) au alesu pre **Branu de Lemény** si pre **Pope'a** cu câte 12, ear pre **Popasu si Moldovanu** cu câte 11 voturi.

In **sectiunea 5** (14 voturi) s'au alesu **Schaler-Libloy** cu 14, **Gull si Binder** cu câte 13 voturi. —

Presied. predá spre citire hartí'a Esc. Sele Comissarului reg. impoteritu, cu carea insotiesce p. n. rescriptu imperatescu, privitoriu la sanctiunarea articulului de lege pentru modificarea §-ului 75 alu ordinei dietale provisorie. P. n. rescriptu se citește in tóte trei limbile.

La intrebarea **Presiedintelui**: déca are cine-va vre-o observare, se infatisiéza urmátorele propuneru:

1) a lui **Binder**: cá art. de lege sa se predé comitetului resp, spre a se convinge despre identitatea lui cu originalulu. E sprijinitu.

2) a lui **Rannicher**; cá dupa legea positiva ce o are diet'a pentru sanctiunarea si publicarea articuliloru de lege, legea acést'a, fiindu cu totulu neschimbata, numai sa se publice. E sprijinitu.

3) a lui **Gaitanu**: ca legea acést'a sa se primésca numai spre sciintia, si uniculu esemplariu venitu sa se depuna in archivulu tierci. Nu e sprijinitu.

Pentru propunerea lui **Binder** vorbesce **C. Schmidt**, cáci diet'a e unulu din cei doi factori ai legislatiunei, si cá atare are sa folosésca dreptulu seu pretutindini. Pentru propunerea lui **Rannicher** vorbesce inodata **Rannicher** insusi; asemenea si **Binder** pentru a sea.

Br. Friedenfels sprijinindu pre **Rannicher**, cá legea acést'a sa se ia din partea dietei cá publicata si sa se espuna pe cátu-va tempu in buroulu dietei, cá fiacare membru sa se póta convinge despre aceea, ca nu s'a facutu in lege nici o schimbare. De acést'a parere e si **Gaitanu**.

Dupa o netemeinica observare personala din partea lui **Binder**, asupr'a **Br. Friedenfels**,

la votare propunerea lui **Rannicher** se priimesce cu 38 contr'a 36 voturi.

Presied. aduce la cunoscinti'a dietei hartí'a Esc. Sele Comissarului reg. dto 10 Octobree a. c., prin carea raspunde la interpelatiunea lui **Maager** din 12 Septembree a. c., ca regimulu austriacu a luat mesurile de lipsapentru punerea la cale a restabilirei drumului de pe Praov'a din Romani'a.

Mog'a se róga, cá propunerile **Dr. Ratiu** si consoti in cestiunea pasiuniloru si paduriloru, precum si cestiunea ereditatii siclice sa se aduca la desbatere inca in sesiunea acést'a. **Presied.** promite, ca déca va mai remané tempu dela propositiunile regimului, negresitu le va dá rendu.

Siedinti'a din 1/13 Octobree 1864.

Dupa citirea protocolului in limb'a magiara, se dau spre citire representatiunea cátra **Mai. Sea**, pelanga carea se substerne articululu de lege dietala, precum si comitiv'a cátra **Comissarulu regescu**.

Comunele Budilla, Nien si Marcosiu se róga a fi incorporate la **Sacele**; petitiunea se predá comitetului pentru impartirea tierci.

Maager impreuna cu 17 consoti propune a se restitui fondulu domesticalu pentru acoperirea speselor administratiunei autonome, pentru trebuintiele speciale ale districtelor, precum si pentru formarea fondului tierci. **Presied.** promite, ca va traduce acést'a propunere in tóte trei limbile si o va aduce la ordinea dílei.

Budacker cere cuventu, pentru de a interpelá pre **presied.**, ca are de cugetu a aduce in sesiunea acést'a la desbatere cestiunea cea momentósa a fondului de dessarcinarea pamentului? cáci multi membri dietali suntu fórté ingrijiti pentru afacerea acést'a. **Presied.** raspunde, ca negresitu lu va pune la ordine indata dupa terminarea obiectului de acum. (Va urmá.)

Dev'a in dítu'a de **S. Dimitriu (26 Oct.)*** **Domnule Redactoru!** Dati-mi voia pe unu momentu a dispune de unu spatiu óre-carele, in colónele pretiutului **Dvóstre díuariu**. Acést'a pretensiune pe cátu de modesta pe atât'a de drépta, se justifica prin sine insasi, cându luámu amána n-rii 73 si 83 ai **Telegrafului**,— acolo citimu numele atátoru barbati iubitori de naintare, cari prin marimostia au dconmentatu in fapta iubire cátra deaprópele, si devetamentu cátra biserice'a lui **Christosu**.— **On. publicu** cunósce de acolo insemnatele daruiri de buna voia, cunósce scopulu, pentru care s'au facutu acele daruiri, cunósce si numele ilustriloru daruitori, si in urma cunósce si pre barbatulu meritatu, prin a cáru staruintia pan'acumu s'au priimitu pe altariulu bisericei nóstre aprópe la 700 f. v. a. si 2 # — afara de ce au contribuitu **Ilustritatea Sea** din propriulu seu, cá unu barbatu, pre care-lu léga atátea reminiscintie pietóse de loculu nascerei sale. — Si de órece totu insulu numai elu póte fi adevératulu interprete alu simtieminteloru sale, si eu cá atare, in numele reprezentantiei bisericei nóstre, voiu a dá espressione via, sincereloru nóstre simtieminte de profunda recunoscintia, ce nutrimu, si adeca multiamita, ce detorimu acestoru binefacatori ai nostri, — si respective ai bisericei. — Dar cá acést'a a nóstra multiamita sa nu apara numai cá o detorintia obicinuita de tóte dílele, ne simtímu indemnati a ne naltia versurile cátra **cerésculu Parinte**, pre acél'a a-lu rogá, cá sa-i tina ani indelungati, díle serine ferite de ori ce rele, sporindu totu mai multu cu fap'ta si cu cuventulu intru ajutorintia celui garbovitu sub sarcin'a miseriei, si intru marirea creatorului, carele singuru a veghiatu in tóte tempurile asupr'a parintiloru nostri, si veghéza asupr'a nóstra, si va veghia asupr'a fiiloru nostri, remanendu intru **Elu**; cáci déca strabunii nostri peste atátea vécuri de amare suferintie, prin mijloculu valuriloru viforóse au seosu nai'a credintiei nevatemata in limanulu doririloru, si noi, imbarcati intrens'a, plutimu linisciti sub blándelu zefiru alu scutului **augustului Suveranu**, sub ne'nvins'a barbatia a marelui **Archipastariu**. — Déca acést'a religione sub tempii impiláriloru zguđuita din temelua nu s'au resturnatu, si in urma déca acést'a unica legatura a omului cu **Domnedieu** nu s'a nfrántu, e invederatu, ca firm'a credintia nevediatu lucréza, si animéza pre cei ce o posedu spre lucruri mari intru marirea Lui. — **Astfelu** si noi, credinciosii fii ai **Bisericei lui Christosu**, — din parochí'a opidului **Dev'a**, — firmi in credintia, ca preste neajunsele nóstre, **Domnedieu** insusi si-va cautá jert'fa sea, — facendu sa se marésca pana chiaru si prin dinariulu veduvei, — amuinceputu a-i zidi Lui casa de rogaciune démna de densulu, precumu facu tóte popórele crestine de astadi, intrecendu-se intru radicarea locuriloru de nchinaciune prin frumsetie si gustu! Si iata ca ni-au venitu intr'ajutoriu darulu insemnatu mai susu! —

Dreptu aceea **Ilustritatea Sea** **Domnulu Consilieru aliciu Dimitriu Moldovanu**, — ai cáru parinti, neostentiti in fapte crestinesci pentru **Biserica**, — si-odichnescu osemintele in cintirimulu de aici, — priimesca adenc'a recunoscintia si profund'a multiamita din partea intregi nóstre obsti crestinesci, cum si rogarea, cá si in venitoriu sa onoreze tierán'a strabuniloru sei, prin re'noirea fapteloru bñne. —

Astadi Ilustritatea Sea, plecandu spre **Vienn'a**, au dispusu a i se receti sub **Liturgia ecteni'a** pentru calatori; noi i urámu, cá **Domnedieu** sa-lu póte in pace impreuna cu stímat'a-i familia. **Ioann Papiu**, Parochu si Prot. gr. or.

Naseudu 2 Nov. 1864. Prea **Onorate Domnule Redactoru!** Articululu „**Naseudu 4 Octobree 1864**“, reprodusu in nr. 82 alu „**Telegrafului**“, me rogu a se completá cu aceea, cá dupa descrierea prándiului datu, sa se adauga urinatoriulu pasagiu: „**Sér'a s'au datu si unu balu, alu cáru venitu s'au**

*) Intardiata din lips'a spatíului,

maritu in $\frac{1}{2}$ pentru repararea bisericii antice din Demsiusi și pentru ridicarea unui monumentu reposatului Simeonu Barnuti. Incurgându inasa numai 46 fl., amu fostu cu totii consternati.“

Varietăți și noutăți de di.

Bugetulu austriacupe an. 1865 arata spesc de 549,842,831 f. venitu 518,461,842 f., deficitu 31,380,989 f. Spesele se impartiescu in modulu urmatoriu: Statulu de curte 7,421,144 f.; Cancelari'a de cabinetu a Imperatului 63,482 f.; Consiliulu ministriloru 65,985 f.; Ministeriulu de externe 2,374,430 f.; Ministeriulu de atatu 31,104,150 f.; Cancelari'a de Curte magiara 12,071,015 f.; Cancelari'a de Curte transilvana 4,543,391 f.; Cancelari'a de Curte croașo-slavna 2,165,997 f.; Consiliulu de instructiune 55,240 f.; Ministeriulu de fi 344,013,885 f.; Ministeriulu de comerciulu 13,606,741 f.; Ministeriulu de justitiu 8,204,894 f.; Ministeriulu de politi 3,372,864 f.; Dicasteriele supreme de controla 3,795,881 f.; Ministeriulu de resbelu 103,767,772 f.; Ministeriulu de marina 11,102,766 f. Veniturile se repartiescu astfel: Ministeriulu de externe 144,100 f.; Ministeriulu de statu 457,968 f.; Cancelari'a aulica ungara 266,037 f.; Cancelari'a aulica transilvana 79,375 f.; Cancelari'a aulica croașo-slavna 45,100 f.; Ministeriulu de finntie 490,885,342 f.; Ministeriulu de comerciulu 16,605,673 f.; Ministeriulu de politi 547,150 f.; Dicasteriele de controla 1666 f.; Resbelulu 9,066,227 f.; in fine Ministeriulu de marina 391,504 f.

(Artisticu.) Cine scie, și cu deosebire cine simte, câtu de seraci suntemu noi de opuri artistice de totu felulu, acel'a va sci apretiulu pe deplinu nevointele „Aurorei române“ intru edarea portretelor barbatiloru celoru mari ai Româniloru. O proba nouă despre această nevointa laudabila da zelos'a redactiune a foii năstre beletrist'ce prin portretulu lui Ioann Dragosin, antaiuluu principe alu Moldaviei și intemeiatoruluu acestui statu pe la anii 1359. Portretulu e forte curatu; Dragosiu tine in mân'a drepta buzduganulu, ear cea stânga e pusa pe arculu celu colossalu. Litografi'a e executata in institutul lui Rohn și Grund din Pest'a. Pretiulu portretulu: pe harthia chinesisca 1 f. 50 cr., pe harthia velina 1 f. v. a. Recomandâmu publiculu nostru spre caldurușu imbratisiere acestu opu artisticu, fiindu siguri, ca elu va fi unu adeveratu ornamentu pentru ori ce casa romanescă.— Se pôte trage polânga tramiterea pretiulu de mai susu seu deadreptulu dela on. Radactiune a „Aurorei române“ din Pest'a (Strad'a Postei-vechi nr. 1, etagi'a 1. nr. 96) seu si pe calea comerciulu. —

Calendariulu „Umoristulu“ pe a. 1865, care cuprinde in sine lucruri forte interesante, tocmai voiamu a-lu recomandâ publiculu nostru: candu numerulu din urma alu Umoristulu ne spune, ca ace'la in decurgerea de 3 septemâni s'a trecutu, asiâ încâtu ori ce recomandare din partea năstra devine de prisosu dupa recomandarea in fapta. Cetiorii nostri sa nu intardie inasa a abonâ la editiunea a dou'a, ce o face on. redactiune respectiva.

(Imprumutu nou de statu.) Ministeriulu nostru de finantie, domnu'u de Plener, nepotendu acoperi pe deplinu cele 70 miljone votate de Șenatululu imp. in sesiunea lui din urma, face unu imprumutu nou de statu de 25 milljone. Inscrierile se voru face din 14 pâna 'n 21 Novembre c. n. ser'a la 8 ore. Obligatiunile se dau cu 87 f. in locu de 100 f. și suntu de câte 100 f., 500 f., și 1000 f.; camelele de 5% se platescu in rate semestrale la 1 Juniu și la 1 Decembre a fiacărui anu, incependu din 1 Juniu 1865. — Conditunile dar suntu forte favoritoare și e de speratu, ca nu numai se va acoperi imprumutul, ci voru și intrece summele oferite de patriotii austriaci. —

(Esamene de statu.) Eri (5/17 Nov.) depusera esamenele de statu la academi'a c. r. de aici cu successu bunu: dd. Simeonu Piso din Sacarâmbu, Iovianu Teodosiu Stoic'a de Vistea (Români) și Adalbert Mihâli (Magiaru.) —

Principatele române unite.

„Pressei“ din Vienn'a se scrie din Bucuresci cu datulu 3 Nov., ca intre Patriarchatululu din Constantinopole și Pôrt'a otomana s'au escatu colisiuni serioșe, care guvernulu romanescu va sa le exploateze in favorea sea. Caus'a aru fi referintiele religioșare din Bulgari'a: Episcopi Axentiu și Ilariu, acusat din partea Patriarchatululu pentru apostasia dela biserica resaritașana, și de aceea esilatî in Asi'a lângu Eufratu, la concessiunea Pôrtei s'aru fi re'ntorsu, aru fi functiunatu soanelu in biserica bulgara din Constantinopole și apoi aru fi priimtu deputatiuni de notablii bulgari, cari venisera sa-i salute și sa-i comite in patriu; ear a subscrie unu actu de subordinatiune, celi s'aru fi impusu din partea Patriarchuluu, n'aru fi voitu cei doi Episcopi nici decum. Conflictulu acest'a dar intre Pôrta și Patriarchatu l'aru folosi guvernulu românu, pentru de a castigâ pre Pôrta in caus'a monastiriloru „inclinat“ pe partea sea.

Dupa aceeași corespondintia armat'a româna se va uniformâ de nou; vestimintele inasa s. c. l., dupace cele de mai nainte din Vienn'a aru fi fostu de totu slabe, se voru aduce de asta data din Franci'a și Belgiu.

O societate englesesca, ce si-a castigatu dreptulu a sapâ dupa metale in totu teritoriulu principatelor unite, s'au asiediatu cu statornicia la Ploiesci și sa fia aflatu vine bogate, intre altele la mosi'a statulu, numita Zint'a, sa fia datu de arama, de carea scotu pâna 'n 200 vedre pe di.

Dupa o depesia telegrafica, camer'a legislativa se va deschide in 6/18 Decembre. — Priimirea institutululu postalu in administratiunea statulu românu s'au amanatu pe lun'a lui Maiu a anulu venitoriu. —

Redacto rurespundiatoru **Zacharia Boiu.**

Prospectu politicu.

Camera italiana a priimtu din partea ministru-lui de finantie. Sela preliminarulu de bugetu pe anulu venitoriu, care arata deficitu de 200 mill. franci, pentru a căroru acoperire sa se faca crutiâri in armata de 30, ear in marina de 12 milljone, și prin taxarea mai mare a mai multoru articulu, mai cu sêma tabacu, sare, mârfulu coloniale s. a., din cari sa se castige 40 milljone; in fine alte 40 milljone sa se castige din vendiarea bunuriloru natiunale. Acel'asi ministru citeșce o harthia, prin carea regele Victoru Emmanuilu resigneza la 3 milljone din dotatiunea coronei și dâ in dispositiunea statulu mai multe palaturi regesci. — Cu tôte acestea descoperirile ministruului au produsu intristare și spaima, căci densulu pelânga acestea cere a se plati tôte darea de pe unu anu inainte. — Pentru transpunerea capitalei dela Turinu la Florenza, ministruulu Lanza cere despagubire pentru Turinu preste 1 mill. de lire. Ministruulu Vacca predâ unu proiectu de lege, prin care cere transpunerea curtei casative dela Milanu la Turinu; ministruulu Torelli altu proiectu de lege, care dâ dreptu societâtiloru industriale, a se concentrâ la Florenza, capital'a cea nouă a Italiei. Mosc'a aduce unu proiectu de lege pentru transpunerea capitalei, in care se dice, ca dorintiele natiunale nu se potu multiamî acum indata, dar conventiunea pregatesce implinirea toru prin poterea cea irresistibila a faptelor, — va sa dica, se ascêpta numai ocașiunea binevenita, pentru de a merge dela Florenza la Rom'a.

Tractatululu de pace intre Austro-Prusi'a și Dani'a, care pôrtâ datulu din 30 Octobru 1864, s'a publicatu; conditiunile preste totu suntu pentru Dani'a mai favoritoare, decum se credeâ inainte. Regele Daniei prin unu manifestu solenu va deslegâ pre locutorii Schleswig—Holstein-ulu de juramentulu de suditi ai dinastiei danese.

Parlamentulu danesu s'a deschisu in 5 Nov. c. n. la 12 ore, și ablegatii ascultara in tacere și dorere trist'a novela, ce o anuntia cuventulu de tronnu, ca adica cele mai avute doue provincie, Holstein și Schleswig suntu perdate, suntu rupte de cătra monarchia. Tractatululu de pace s'a priimtu in fine mai cu unanimitate. — Spiritele in Dani'a suntu forte iritate, și mai tôte partidele invinuescu și urgisescu pre regele pentru nefericitulu resultatu alu resboiulu.

Ide'a congresulu napoleonicu iar pre-ocupa cabinetele europene in modu estraordinariu; ba sa vorbesce, ca același in primaver'a urmatore se va realisâ.

Din Russi'a strabatu vaiete neintrerupte asupra necalculabileloru daune, ce le-a casianatu resbelulu pretulindinea pre unde au ajunsu. Agronomi'a, industri'a, comerciulu, — tôte suntu ruinate cine scie pe câti ani. Polonii espatriati la Siberi'a parte suntu bolnavi, parte au și moritu de suferintiele, la care au fostu condamnatu.

In Greci'a merge acum mai bine; confidinti'a intre rege și natiune e in crescere. —

Nr. 39—3

Concursu.

Pentru ocuparea statiuniloru invetiatoresci in Comunele gr. orient. tinatore de protop. II. alu Joajulu de josu.

- 1) Balsi'a cu unu salariu anulu de 100 fl. v. a.
- 2) Mad'a „ „ „ 80 fl. v. a.
- 3) Almasiulumare „ „ „ 120 fl. v. a.
- 4) Glodu „ „ „ 60 fl. v. a.
- 5) Cibu „ „ „ 100 fl. v. a.
- 6) Bozesiu „ „ „ 80 fl. v. a.
- 7) Mermezeu „ „ „ 80 fl. v. a.
- 8) Bacainti'a „ „ „ 120 fl. v. a.
- 9) Homorodu „ „ „ 80 fl. v. a.

Tôte prevediute cu quartiru și lemne.

Doritorii de a ocupâ vreun'a din aceste statiuni au pâna la finea lunei Nov. c. a—si asterne la subscrișulu cererile loru dimpreuna cu documentele despre botezu, despre absolvarea studiu loru pedagogice și despre portarea morala, pre lângu care se cere că se scia și cantârile bisericesci. Secarambu (Nagyág), 20. Oct. 1864.

Sabinu Piso Protop. si Insp. Scol. distr.

Nr. 40—1

EDICTU.

Prin care Ann'alu Simeonu Morariu din Ludosiu, Scaunulu Mercurei, care cu necredintia au parasitu pre leginitulu eii barbatu Sofroniu Maniu din Apoldu mare, fara a se sci loculu aflarei eii, se provoca prin acest'a, că in terminu de 6. Luni dela datulu de fatia negresitu sa se infatisiedie inaintea Scaunulu protopopescu subscrișu, căci la din contra, procesulu incarnat, se va otari și fara de densa in intieșesulu S. S. Canone bisericesci. Sabiu in 1 Octobru 1864.

Petru Badila, m. p.
Prot. gr. res. alu Mercurei.

Editor'a și tipariulu tipografiei diocesane.